

Szemináriumi tematika 2024/2025 2. félév
 Velkey Ferenc: **Politikai struktúrák, államrendszerek, intézmények**
 OMA Tanári Kód: BTTR430OMA-04

Időpont: Hétfő. 16.00–17.40. Hely: XII.

Dátum	Február		Március					Április					Május		
	17.	24.	3.	10.	17.	24.	31.		tavaszi szünet	14.	21.	28.	5.	12.	19.

Tavaszi szünet: ápr. 7–11.

Pótóra, ha kell:

I. Bevezető órák (1–2.)

1. szem. A félév forgatókönyve, tematikája, a feladatok kiosztása, a munka megszervezése

Kötelezettségek a kurzus korrekt látogatása mellett:

- *Középszintű érettségi tétel összeállítása és prezentálása a választott rendszer-elemzéshez, az aktuális NAT, kerettanterv és érettségi követelményrendszer figyelembe vételével.*
 - Középszintű tétel készítése a korszak rendszerének elemzéséhez 2x A/4-es oldalnyi terjedelemben. Emelt szintű feladat készítése (1x A/4). (Amennyiben közép szinten „nem téma” a rendszer, akkor politikai- vagy pol-eszmetörténeti a tétel!)
 - Értékelőlap („megoldókulcs”) készítése a tételhez és a feladathoz 2-3x A/4-es oldalnyi terjedelemben.
 - A tétel és az értékelőlap („megoldókulcs”) feltöltése az e-learning felületre hétfő reggel 8.00 óráig a délutáni bemutatása előtt.
- *Előadás készítése és az órán való bemutatása, amely a tétellel kapcsolatos pedagógiai-módszertani megfontolásokat és az adott témakörrel kapcsolatos szakmai kérdéseket ill. a tananyagot érinti.*
 - Kezdeményező részvétel az előadást feldolgozó órán.
- *Aktív részvétel a szemináriumokon.*

2. szem. A középszintű érettségi törvényi-szervezeti keretei, történelmi kompetenciák és feladattípusok.

Mintaanyagok elemzése. A K-É-T jellege és felépítése.

- A NAT 2018-ban aktuális (többször módosított) változata: Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek [Letöltve OH honlap – 2018. február 18.]
- A NAT 2020-ban közzé tett új verziója.
- Történelem. I. Részletes vizsgakövetelmény. (A középszintű érettségi vizsga aktuális követelményrendszere, érvényes a 2017. május-júniusi vizsgaidőszaktól). [Letöltve OH honlap – 2018. március 5.]
- Történelem. II. A vizsga leírása. (A középszintű érettségi vizsga leírása, érvényes a 2017. május-júniusi vizsgaidőszaktól. [Letöltve OH honlap – 2018. március 5.]
- Történelem. I. Részletes vizsgakövetelmény. A, Kompetenciák, B, Témakörök, C, Vizsgaleírás (A középszintű érettségi vizsga 2024. május-júniusi vizsgaidőszaktól érvényes vizsgakövetelményei: a 2020-as NAT-ra épülő vizsgakövetelmények) [Letöltve OH honlap – 2022. február 3.]

II. Politikai intézménytörténeti korszokok (3–12.)

3. A kései rendiség politikai intézményrendszere (1790–1848);
4. 1848 parlamentáris monarchiája; parlamentáris és prezidenciális elemek a „független” Magyarország (1849) rendszerében;
5. A kiegyezés rendszere és a neuralgikus kérdései (1867–1918);
6. A „forradalmak” és rendszer-változások kora (1918–1920);
7. A Horthy-rendszer és elmozdulásai (1920–1944);
8. A koalíciós-időszak és a Rákosi-éra: a „szovjetizálás” kényszerpályája (1945–1956);
9. 1956 mint rendszerkritika, s mint rendszer-kísérlet;
10. A Kádár-rendszer jellemzői (1957–1989);
11. A rendszervált(oz)ás politikai rendszere (1987–1994);
12. A politikai rendszer és elmozdulásai az ezredfordulón (1994–2010);

III. Összegzés, kiegészítés

13. A félév lezárása, értékelés (+ kiegészítő téma: Politikai rendszer-e a NER?)

Alapirodalom kézikönyvek formájában:

Mivel az óra a kronologikus történelmi képzés három esztendejének anyagára (is) épül, ezért a tételek előkészítéséhez felhasználandók a DE, BTK, TI–MMTT korszak-specifikus tematikáinak anyagai: Kerepeszky Róbert, Miru György, Püski Levente, Szilágyi Zsolt, Velkey Ferenc.)

- Polgárosodás és szabadság (Magyarország a XIX. században). Szerk.: Veliky János. Nemzeti Tankönyvkiadó. Bp., 1999.
- Magyarország története a 19. században. Szerk.: Gergely András. Osiris Kiadó. Bp., 2003.
- Romsics Ignác: Magyarország története a XX. században. Osiris, Bp., 2010.
- Magyarország története a 19. században. Szöveggyűjtemény. Szerk.: Pajkossy Gábor. Osiris Kiadó. Bp., 2003.
- A magyar állam története 1711–2006. Szerk.: Szabó Pál Csaba. Bölcsész Konzorcium. 2006. 4–72. mek.niif.hu/04800/04807/04807.pdf
- Magyar Alkotmánytörténet. Szerk.: Mezey Barna. Osiris, Bp., 1998.
- Dobszay Tamás: A rendi országgyűlés utolsó évtizedei (1790–1848) Országház könyvkiadó, Bp., 2019.
- A magyarországi polgári államrendszerek. Tankönyvkiadó, Bp., 1981.
- Kozári Mónika: A dualista rendszer 1867–1918. Pannonica, Bp., 2005.
- Püski Levente: A Horthy-rendszer 1919–1945. Pannonica, Bp., 2006.
- Gyarmati György: A Rákosi-korszak - Rendszerváltó fordulatok évtizede Magyarországon, 1945–1956. Rubicon-Ház, Bp., 2013.
- Rendszerváltás és Kádár-korszak. Szerkesztette, Majtényi György és Szabó Csaba. Állambiztonsági Szolgálatok Történelmi Levéltára-Kossuth Kiadó.
- A magyar politikai rendszer. Szerk.: Körösi András, Tóth Csaba, Török Gábor Osiris, Bp., 2003.
- A magyar politikai rendszer negyedszázad után. Szerk.: Körösi András. Osiris, Bp., 2015. <http://mek.oszk.hu/16000/16042/16042.pdf> [Balról elbeszélve]
- Tellér Gyula: A rendszerváltás rendszere. A történelem főutcáján. Cikkek, esszék, elemzések I–II. Kairosz, Győr, é. n. [Jobbról elbeszélve]
- Takáts József: Modern magyar politikai eszmetörténet. Osiris Kiadó, Bp., 2007.
- Schlett István: A politikai gondolkodás története Magyarországon. 1–2. Századvég, Budapest, 2009, 2010.

Debrecen, 2025. február 7-én

Velkey Ferenc
hab. egy.doc.